

Պատմ. Սեդակերի

ԱԶԳԱՅԻՆ

ՍԱՀՈՒԿԱՆ ՎԱՐՈՒՄԱՆ

Սամաթեա տա, կէշէնէրտէ, թա-
ղական խորհուրդ ալէյինտէ թէշէ-
քիւնէր վուգու պուլմուշ, մէջքիւր
խորհուրդ տան չօգլարը խաթիֆա իթ.
միշէր, վէ սօնրատան պարըշարագ,
եհինէ իշէրինէ տէվամէ պաշլատըգլա-
րընտան, մուարազա պիթմիշ տիր տէ-
յի գանն օլունմուշ իտի. հալ պու. քի
պու տէֆա եհին պիր էսէֆէնկիդ հալ
տահա վուգու պուլմուշ տուր. չէօլէ
քի, շու ալիստէ քի իլաննամէտէն կէօ-
րիւտիւկիւնէ կէօրէ, կէշէն ճոււմ
կիւնիւ, Սահակեան վարժարանէն իլէ-
րուտէ պուլունան իքի սընքի շէկիւր-
տանը, մէքթէպէ լաւքըլալ պագըլ-
մասը արդու վէ նիլէթիլէ, թաղական
խորհուրդա պիր իսթիտա թագտիմ
իթմիշէր իսէ տէ, իսթիտալարընա է-
հէմմիլէթ վիրիլմէտիքլէրինտէն պաշ-
գա, հագարէթ տախի խաթիֆա իլաննէն,
վէ մէքթէպտէն քէնտիլէրի տէ թաթա
խաթիֆա իլաննէն, մէքուլման շալիւր-
տան կիտէրլէր, վէ էհէլիլէ խիթա-
պէն պիր լայիհա գալէմէ ալըրլար,
ղանն օլունտուլունա կէօրէ 50-60 նիւս-
խէ եազարլար, վէ ճիւմա իրթէսի խա-
շամը, սիւրիւ իլէ, էվլիլա Ա. Բ. Գ.
ի բարեկամ բնկերութիւն գաղինսու-
նա կիտէրլէր, հալիլէ պիր չօգ գա-
լապալըգ պիրիքիր, շալիւրտան
պիրի չըգար մէքըլար լայիհա եօրու
հէր քէս էսէֆ տոււար, վէ օրատան
չըգարլար, տօղրու Հայկական բնկե-
րութիւն գաղինսուլունա կիտէրլէր, վէ
թաղ. խորհուրդուն պիր գալ աղալա-
րը տա օրատա հաղըր պուլունտուգ-
լարը հալտէ, մէքըլար իլաննամէյի օ-
գուլմագ իսթէրլէր, մէմուլարտան պի-
րի մէն իթմէք իսթէր, շալիւրտան գար-
չըլըգ ճէվապ վիրիւր, վէ հալիլէ օ-
րանա տախի տօլմուշ օլան էհալի, օ-
գուլմագընը արդու իտէր, պուլուն
իւգէրինէ օրատա տախի օգուլար, է-
հալիլէ միւլթէսիւր օլուր, վէ հալթ-
թա հիտտէթ տախի հիսա իտէր, վէ
տիւն սապահ 50-60 քիշի խորհուրդա-
րանա կիտէրլէր, շալիւրտանա եօլ վի-
րիլմէսինի սէպէպիւնի սիւալ իտէրլէր,
թաղ. խորհուրդ տախի հիտտէթիլէրի,
իսթիֆա իթմէք իսթէր, էհալիլ գա-
պուլ իտէր, խալիլէ մուարազա օլուր
սէսէր գապարըր, վէ պիր ուլուն-
տուլուգ վուգու պուլմուշ պըքըն, թաղ.
խորհուրդ արպ եհօրիւլի վիրիւր, վէ
ճէմիլիլէթ տախի օտաւը գաղաւարագ,
վէ վուգուի հալիլ գալէմէ ալարագ,
անախթարըլա պիրիքիւրէ բաթրիգ-
խանէյէ կէօնտէրի:

Պագալըմ պու վուգուլաթ նէտէ
գալար գըլաւագ տըր:

Իլթէ մէքըլար իլաննամէնին սու-
րէթի:

Ալիւն Սամաթեայիք,
Այսօր Ձեր քրտամըր կանգնուած
վարժարանէն Ձեր որդիքը (գրեթէ
վարժարանին երկու յառաջագիւղա-
սերը) ժամկոչներու միջոցաւ կարտաք.
սուին յանիւրաւի:

Ինչու.
Վասն զի վարժարանին անկարգու-
թեանցը և թերութեանցը գէտ կը բո-
ղոքենք եղեր, վասն զի կը բողոքենք
եղեր որ դաստառները օրինաւորապէս
իւրենց օրերուն և ժամերուն չեն գըս-
նուիր գալոյցը, վասն զի կը բողոքենք
եղեր որ խօստացուած դպրոցական
պիտոյքնիս չեն հոգացուիր և կը պար-
տաւորիմք դուրսէն գնելու մեր տի-

տոյքները դասերնիս յառաջ տանելու
համար, վերջապէս վասն զի, ապա-
գայնիս երաշխաւորող վարժարան կու-
պեմք եղեր:

Ահա Տեարք, մեր թերութիւնքը,
որոց համար Ս. վարժարանիս արդի
Տեսչութիւնը զմեզ կարտաքսէ վար-
ժարանէն:

Հայ պատանեկութեան և Հայ ա-
պագային նուիրեալ այդ Տաճարը՝ ուր
սիրով կը դիմենք մեր ապագային հա-
մար, մեր ծնողացն ու Ազգին յոյսե-
րը պահելու համար, մենք որ գի-
տենք մեր ապագային մոտեցը և մեր
Ազգին համար պատրաստուիլ, մենք
որ կը ճանչեմք մեր օգուտն ու փաստը
կը ջանանք որ մեր վարկերաններուն
յարգը խիստ լաւ դիտենք, արդարեւ
անտարբեր չենք կրնար մնալ դպրո-
ցիս արդի անկարգ և շփոթ վիճակը
տեսնելով, մենք քանիցս թէ անձամբ
և թէ գրաւոր կերպով խնդրեցինք
վարժարանի Մեծ. Տեսչութեանէն որ
բարեհաճի մեր վիճակը նկատողու-
թեան առնուլ, բայց միշտ խիստ և
վշտացուցիչ պատասխաններ կընդու-
նէինք, վերջին անգամ մ'ալ բողոքե-
ցինք գրաւոր կերպով թաղ. խորհուրդ
բայց դժբաղդաբար խնդրիքը վարժա-
րանի տեսչութեան յանձնուելով՝ կըր-
ճիկեան էֆէնտի առանց կարգալու-
իսկ մեր բողոքը՝ պատուեց և ըսաւ իր
չատ անգամ՝ կրկնած խօսքը, թէ վար-
ժարանին վիճակը այս է, կուզէք կե-
ցէք կուզէք գալէք դուք էնքա՛ գոր-
ծիք էք եղեր, Ա. Բ. Գ. ընթերցարանը
կերթաք ևն. ևն. . .

Ահա մեր տուած բողոքագրին պատ-
ճէնք:

«Գարգապտուիւ անդամք թաղ. խորհուր-
դոյ,

«Վարժարանիս վիճակը շատ դէշ է, ինչ
որ կը պահանջէ կանոնաւոր և ապագայ
խոստացող վարժարան մը չ'կայ հոս, վար-
ժարանը ունինք բայց այն վարժարանե-
րը իրենց պարտաւորութեանցը գրգող և
զղանոք բողոքելով որ ոչ կայ, դպրոց կը
«յաճախենք» բայց առանց արդիւնք մը ըս-
տանալու հայրերին ստակ կուտայ օր մը
«անոր շահը վայելելու համար» բայց ոչինչ
«ունինք» օր մը հօրերուն ու Ուղերուն նը-
տուրելու համար, Տեարք, պարզապէս ը-
սելով մեզնից է այս դեմք:

«Երբ իրաւունքնիս կը պահանջենք,
«դպրոցիս կանոնաւորութիւնը կը պահան-
ջենք, ևրճիկեան էֆէնտի, ցաւելով կը-
սեմք. փոխանակ զմեզ ապագային կու-
գիտանիլ գալոցին այս խանդարեալ վիճա-
կին վրայ դարձան մը խորհելու, մեր ի-
րաւանց գէտ յանդիմանական խօսքեր ը-
սելով կը ճամբէ գմեզ ըսելով թէ՛՝ «դպրո-
ցիս վիճակն անկեղ անգին չկրնար ըլլալ»
«եթէ ուզէք գաղթը դպրոցէս ևն. . .

«Յուսալով որ կը բարեհաճէք մեր փողո-
քացոյցն ու շաղկապելու նուիրել:

1875 յունվար 12 Մեամք

Խոնարհ աշակերտք Ս. վրժարանի.
Ինչ, միթէ մենք մեր շահը գիտ-
նալու չափ դգացում չունիմք ինչ,
միթէ մեր հայրերուն քրտամը, վաս-
տակած լուծայն 'ի դուր վառնուած ա-
տեն՝ բողոքող խիղճ մը չունինք:

Ոչ, յանուն յառաջագիւղութեան,
յանուն մեր ապագային, յանուն մեր
հայրերուն վատնած ստակին, իրա-
ւունք ունինք բողոքելու և իրաւամբ
խիլ բողոքեցինք:

Ոչ ոք իրաւունք ունի զմեզ վար-
ժարանէն արտաքսել, մինչդեռ փոխա-
նակ վարժարանին օրինաւորութիւնը
խաթալու օրինաւոր վարժարան կու-
պենք:

Ալիւն Սամաթեայիք

Աւերակ է Ձեր դպրոցը, մի պար-
ծիք, մի խաբուիք իւր արտաքին ե-

րևոյթէն, ներս մտէք, նկատողու-
թեան առէք իր ներքին վիճակը, տե-
սէք թէ որո՞ւ յանձնեք էք մեր ապա-
գայն, մինչև անգամ մեզ կըսեն թէ՛
«Ազգային թերթեր մի կարգաք, ազ-
գը ինչ կուզէ ըլլալ» ձեզ ինչ կը վերա-
բերի» . . .

Սահակեան սանունքս օրինաւոր
վարժարան ուզելուն համար արտաք-
սուեցանք, Ձեզ կը դիմենք յանուն
Ձեր ապագային, յանուն յառաջագի-
ւղութեան, յանուն Սամաթիոյ պատ-
ւոյն:

Հոյս կուգենք, դպրոց կուգենք,
ապագայ կուգենք:

Ի դիմաց արտաքսեալ աշակերտաց
1833 յնվր. 12 Ս. վարժարանի
[(Ստորագրութիւնք)

ԹՕԳԱՏՏԱՆ ԹԷԼԷԿՐԱՖ

«Խտալէյի մախուսէմիզտէ պու-
լունան վարդուհեան մէքթէպի, Սիւ-
քիսաննալարըն թէէստիլիլէ, հիւքիւ-
մէթ, պիւա մուհաքէմէ գաբաթտը,
պիլի մահպուս իթտի, չիմտիտէ Սի-
վասա եօլլամագտա տըր: Ալլահը սէ-
վէրսէնիզ, մէքթէպիմիզի վէ պիլի
գուրթարընը ճէպպարարտան:

Գեանունի սանի 11

Փորթուգալեան»

Մէքըլար թէէկրաֆտան անալըլ-
մագտա տըր քի, շու ֆէնալըղա սէ-
պէպ, թօգատըն միւլթէպէրանընտան
օլուպ, վէ միլլէթիմիզտէն պուլունան
Սիւքիւսանեան էֆէնտիլէր օլմուշլար
տըր:

Փորթուգալեան էֆէնտի, իսթան-
պուլու, կէնճ վէ դայիլթէքէշ, վէ էհ-
լի բըզ պիր տէլիգանլը օլուպ, պիր
գալ սէնէտէն պէրու թօգատտա միւ-
տէրիսիլք իթմէքտէ իքէն, մուախսէ-
րէն, էհալի պիր գըզ մէքթէպի քիւ-
չատ իտէրէք, իտաքէսիւն մէքուլմա
իհալէ իլլէմիշ իտի, պու տէֆա, պիլ-
մէյիլք նէ սէպէպտէն տօլաւը, պու
տէրէճէ հագաւէթէ իճթիսար իտիւ-
միշ տիր:

Հէր նէ գատար սէպէպիւնի պիլմէզ
իսէք տէ, պիր մէքթէպի գաբաթտը-
րըպ, վէ միւտիրի մահպուս իթտիլէ-
ճէք, վէ պու գըլատ գընամէթտէ,
Սիվասա կէօնտէրիլէճէք տէրէճէաւ
պիր պիւլիլք սէպէպ պուլունմասընը
տախի խեալ իտէմէյիլք:

Էլպէթթէ բաթրիգխանէ, քէնտի
վաղիֆէսիւնի իճրա իտէրէք, պէօլլէ
պիր ուլունմուտ զուլուն սէպէպիւնի ան-
լամաւա, վէ իճապ իճրաւընա պագ-
մաւա հիմմէթ իտէճէք տիր, լաքին,
չունա էսէֆ իտէրիլք քի, թօգատ հիւ-
քիւմէթ մահէլլիլիսի պիւա մուհաքէ-
մէ պիր մէքթէպ միւտիրիլէն հապսէ
իլգա իթտիրիպ, վէ մէքթէպի տախի
գաբաթտըրմալա միւսարաթ իլլէմիշ
տիր:

Սիւքիսան էֆէնտիլէրէ խապէր
վէրիլիլք քի, թօգատ կիպի պիր եհրտէ,
վագա պիր մէքթէպ գաբաթտը-
մագ գօլայ պիր շէյ տիր, լաքին պիր
մէքթէպ ալմագ բէք կիւճ տիր:

Սիւքիսան էֆէնտիլէրէ պիլմէլի
տիրլէր քի, էկէր տինտար իսէլէր, պիր
մէքթէպ գաբաթտըրմագ, պիր խապսէթ-
խանէ երգմագ գատար կիւնահ տըր,
վէ էկէր մէտէնիլիլթ թանքըրար իսէ,
պիր մուալլիմ մահպուս իթտիրմէք,
վէ հէմտէ պիւա մուհաքէմէ մահպուս
իթտիրմէք, պիր առամ էօլտիւրմէք
գատար ճիւսաթէթ տիր:

Միւրաւորըք Բօրթուգալեան էֆէն-
տիլի թասահուպ իթմէք տէյիլ տիր,
իլլա հաղըք թասահուպ իթմէք տիր:

վէ պիւա մուհաքէմէ մահպուսիլիլթ
կէօթէրիլք քի, հագգ մէքուլմուս
թաբաֆընտա տըր:

. . . խմբագիր,
Գրաւաճառ ֆրէնկեան Մեծ. Գաս-
պար էֆէնտիլէն շնորհեց 50 հատ առող-
ջաբանութեան տետրակներ Անճուէլ
ընկերութեան:

Նաւ Մեծ. Արամ էֆ. իւր տարե-
ցոյցներէն 75 հոտ նոր տարւոյ առ-
թիւ Մեծ. Չօպանեան էֆէնտիլի ձե-
ռամը նուիրած ըլլալուն, մեր շնոր-
հակալութիւնը պատուական թերթիլ-
միջոցաւ նուիրատու բարերարայ
յայտնելիլք կը խնդրեմք:

Գրապետ
Դաւիթ Խաչատուրեան

Ճիւմա կնէնքի նիւստէս շտէ, տօք-
թօր Մարկօսֆ էֆէնտիլին, Սամաթ-
եա տա սալը վէ ճիւմա կնէնքի, սա-
լթ 5տէն 7յէ գատար, հաճի Մագ-
սուտուն գահվէսի իւզէրինտէք խա-
նէտէ խալաթ պագաճաղընը պիւտիր-
միշ իտիք իսէ տէ, մէքըլար խանէնի
իսթի եհալըլ օլունտուլունտան, վէ տօղ-
րուսու թաբաֆըմըգ պիւտիրիլիլիլ-
տէն, թասահիլէն միւսարաթ իտէ-
րիլք, շէօլլէ քի, քիլիսէ գաղըքընտա
վագը, Գալուստ աղանըն գահվէսի իւ-
զէրինտէք խանէտէ օլունագ տըր:

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

ԹԷԼԷԿՐԱՖ

Պահրիւնէ նէգարէթի ճէլիլէսի, իդ-
միր վիւալէթի վալիսի սապըգ Հիւսէ-
յին Ալիլի վաչա հաղըթիլէրինէ թէվ-
ճիս պուլունմուշ տուր:

Միւշարիլէյի հաղըթիլէրինէ մա-
գամը ճէլիլէրինի թէլիլիլէրինէ տէ-
կին, սէրասքեր վաչա հաղըթիլէրի
իճրայի վէքալէթ խաճէքէր տիր:

Չաթը հաղըթի Սատրաղամի կէշէն
ճիւմա կնէնքի Պէպէքտէ քեպիսի սա-
հիլխանէլէրինի պիթթէլիլիլք, եհվմի
մէքըլարտէ օրատա իսթիրահաթ պու-
եուրմուշլար տըր:

—Կէշէն չարշէնպիս կնէնք, Պուլ-
կարլարըն իկղարք Պէյօղլունա աղի-
մէթէ, մէմէքթէթէն մաուրաթիլիւ-
զարը բընս թան կիլգալիլէ միւլաղաթ
իլլէմիշ տիր:

—Պասիլէթտէ օգունտուլունա նէ-
ղսրէն, սէրասքեր բաչա հաղըթիլէրի,
կէշէնէրտէ մէքթէպը թըպպիլէնի
պիթթէլիլիլք, տայիլէլիլլէ խաթախա-
նէլէրի մուալէնէն պուեուրտուգլարըն-
տա, մէքթէպ վէ խապսէթխանէնին
սուրէթի իտաքէլէրինէ պիր չօգ նօգ-
սանլար կէօրմիւշ, վէ էհէմմիլլէթի իլէ
պէրապէր, սալիլ ասքէրի տայիլէլէ-
րին քեաֆֆէսիլտէն կէրի գալմըշ օլ-
ունտուլուն, մաթթէէսիլիլք պէեան
իլէ, հուսուլի իսլահ վէ ինթիլգամը զըմ-
նընտա հէր նէ իգլիլա իտէր իսէ, սէ-
րիւն թէտարիլք վէ թէսվիլլէ օլունմագ
իւզըն, պիր գըլթա լայիհա թանգիմ
վէ թագտիմի, մէմուլարտան պագը-
լարընա էմր իթմիշէր տիր:

—Պահրիւնէ խալահաթ գօմիսիսու-
աղաւթտան գալմագամ Ահմէտ պէյ
էֆէնտիլին, Լօնտրատա տէրալէսիլք
ինչա օլան զըրիլք ֆըրգաթիլին հիւմա-
եուրուն մէթանէթ ու ինչաւընա նէղա-
րէթ իթմէք իւզըն, պու կիւնէրտէ
Լօնտրատա իղամ օլունմագ իւզըն օլ-
ունտուլարը իշիթիլիլք տիր:

—Իսմէլիլ տէմիր հօլլարքտան Սօ-
ֆիա վէ Պօսնա ճիլէթիլլէրի խաթթլա-

շրմաւ տէնիզերինն գընըւրընը, քէն-
տի էսկի տիւնէնէրի օլուն Պրանսա
վէ Բուսիա եւ Գարշը մուհաֆազա ի-
լէնէնէնէնի տախի իշար իլլէմիշ տիր :

Ալմանեա հիւքիւմէթի, քէնտի գա-
լէալընը պու սուրէթլէ պէօյիւթ-
տիքտէն վէ գուվվէթլէթտիրտիքտէն,
վէ քէնտի թէտարիքեաթը հարպիե-
սինի արթըրաքտան, վէ թիւֆէնք-
լէրինի թէպտիլ իլլէտիքտէն սօնրա,
ասաքիւրինն սաեքսընը տախի ար-
թըրմագտա, վէ հարպիե մէքթէպ-
լէրինն թալէպէլէրինի տախի չօղալթ-
մագտա տըր : չէօյլէ քի, Պէրլինտէքի
հարպիե մէքթէպիւտէ պուստան էվ-
վէ 700 նէֆէր թալէպէ պուլունմագ-
տա իքէն, չիմտի իսէ 900 նէֆէր, վէ
Բօթստամտաքի հարպիե մէքթէպիւ-
տէ 200 նէֆէր թալէպէ վար իքէն,
չիմտի 300 նէֆէր, վէ Օրանսիէնչիւտայն
տաքի հարպիե մէքթէպիւտէ 140 նէ-
ֆէր թալէպէ վար իքէն, չիմտի 200
նէֆէր, վէ վալլէթաթտաքի հարպի-
ե մէքթէպիւտէ 200 թալէպէ վար ի-
քէն չիմտի 220 նէֆէր թալէպէ պու-
լունմագտա տըր : պուստան մա-
տա, եագընտա, էթթանկէտէ, 250
նէֆէր թալէպէ իլլին պիր եէնի հար-
պիե մէքթէպիւտէ օլունմագտա տըր :

Սաքսոնեա տա վէ վիւրթէնպէրկ-
տէ, մախսուսէն մէքթէպի հարպիե-
լէր վար տըր : վէ մէքթէպի մէքթէպ-
լէր չիմտիէ գատար սէնէ պէ սէնէ 60
օֆիշեալ չքարմագտա իքէն, պուստան
պէօյլէ սէնէտէ 100 օֆիշեալ չքարմագտ-
ա տըր : Պուստան տա գալինաքար,
թօքնու ասաքիւրի վէ միւհէնտիս մէք-
թէպիւտէն չիմտիէ գատար սէնէ
պէ սէնէ 260 նէֆէր թալէպէ չքարմագ-
տա իքէն, չիմտի իսէ իքի գալթ թա-
լէպէ չքարմագ իլլին մէքթէպի մէք-
թէպիւտէ պիր չօք թալէպէլէր ար-
թըրմագտա տըր :

Խիւսասի քէլլու, Ալմանեա հիւ-
քիւմէթի հէր պիր չէյտէ, վէ հէր
թարաֆտա, վէ հէր հիւքիւմէթ իլլին
պաշտան թըրնողանա գատար սիւհ-
նարագ, քեաֆիէ, ի մուհաֆազէլէրին,
տէ զալէպէ իլլէմէնէ թէնէմիւթը օ-
լունմագ տէրէնէնէն էէնի վէ ֆիւլքէլա-
տէ հարպ թէտարիքեաթը մէլլու մէլլու
օլունմագտա տըր : պուստան իլլին, հիւ-
քիւմէթի միւլարիլէյա, էկէր քէն-
տիսինի պէօյիւք պիր էնտիլէյէ տիւ-
լար իտէն, վէ քէնտի ինչա իթտիլի
թէտարիքեաթը հարպիե մէքթէպիւ-
լէք թէտարիքեաթը տա պուլունմագտա
պիր հիւքիւմէթ պուլունմագտա օլուն
իսէ, սալա թէնաճիւպ իթմէմէլի տիր :

Ալմանեա զալէթալարը, պալէառէ
իլար օլունմագտա իլլու զալէթալար
զալէթալարը մէլլու պալէառէ իլլէ-
րինէ, Բուսիանն խալիմանն տուլլու-
լարը հագգընտա չէտու պիր լիսանլա
թէնէքթի իթմէքթէ տիրէր :

Վագաա, Պէրլին վէ Սէն Բէթըրս-
պուրկ հիւքիւմագտա միւսնէսինտէ
հէր սաաթ իլլէթիլի իլլէթիլ օլունմագ-
տա տէ, հիւ չիւրհէմիլ եօգ տուր քի,
հիւքիւմագտա միւլարիլէյիւմ թա-
րաֆէնտան իթթիլալ օլունմագտա
պիրլէրտէն նիհաեթ պիր մուհաֆազէ
նէնէթ իտէնէք տիր :

ՄԵՐԵՆԻ ԱՍԽԱՏԱ

ԲՈՒՄԻԱՐ ԻՒԼ ԻՆԿԻԼԻԶԱԿ

Թալլը զալէթալար, իլլու խալիլը-
լը իլլէ Բուսիա պէյնիտէ ալլուս մու-
հաֆէպէտէն պալէառէ իլլէտիլի սըրտա,
տիլիտէքի միւլարիլէ իթմէլ տիր :
Մէրքէլի Ասիաք զալէթ իթմէլ :

Լիլին, Բուսիա տէվլէթի իլլին նէ տէ-
րէնէ էնէմիլիլէթի պուլունմագտա
լաեքթըլա տէրք իտէրիլ Պագալթ ին-
կիլթէրա տէվլէթի, Բէթրսպուրկ գա-
պիլէթօլունա թալէրաթը մախսուսէ
իրսալի իլլէ, մէրքէլի Ասիաք Բուսի-
ալլար թարաֆէնտան վուգու պուլա-
նագ հարաքեաթ իլլէ սալիլ հէր նէվի
տէսիսէլէր հէր նէ սուրէթլէ օլուն
օլուն, ինկիլիլէրին մէնաֆիլի մախսու-
սէլէրինէ սէքթէ կէթիլտիլի հալտէ,
ինկիլթէրա տէվլէթի տէ, մէրքէ-
լի Ասիաք վուգուաթըն ինագ իթ-
տիլէնէյի հարաքեաթէ թէնէպպիւս
իտէնէկիլի պէտան իտէնէք տիր :
Վագաա, պիր Բարիս մուհաֆ-
տէսինն թալէթիլէ րուլի մուվաֆա-
գաթ կէօսթէրիպ, Գուրաթէնիլտէ
Բուսիա տէվլէթիլին մուգատտէմ
մալիք օլունմագտա հագգըն սէրպէսթիլին
էլլին իտէնէնէն միւսաառէ իլլէտիլ,
լաքին, Պոսթօր, Եանի Պոլագ իլլէ, վէ
Սիւհիլ զանալը իլլէ ճիհօն օլունմագ-
տա կէլինէն, օ միւսաառէյի իթմէլիլ վէ
իթմէլէնէյիլ :

1853 սէնէսինտէ, Բուսիա իմէր-
թօրու Նիքօլա, ինկիլիլ միլլէթիլին
մէլլէպիլին ալաեա մալլէ իտի, լաքին,
իմէրթօր Ալէքսանդր հալլէթլէրի-
նի տախի ալին էօյլէ պիր իտէրա
պուլունմագտա մէքթէպիլիլտէրիլ :
— Բարիստէ Ալմանեա սէֆարէթիլ-
տէ, 1870 սէնէսինտէ, Բուսիա պընտան
պէ-
րու գիւտէթիլ վիլիլմէլիլ օլունմագ-
տա տէ, Ալմանեա սէֆիլիլ գօնթ տ'Ար-
նիմ, պու քէրէր պիրիննի տէֆա օլա-
րագ պիր գիւտէթիլ վիլիլ իսէ տէ,
Ալմանլար իլլէ Պրանսալարըն իլլէթիլ
թալիլտէ իլլէ պիր իլլէ պիրուտէթ
իլլէր (սուր) ճէրէնէն իթմիլ տիր :
Մարէլալ Մաք-Մահօն մալէմտէ պու-
լունմագտա տէ, գիւտէթիլ կիթ-
մէքտէն իսթիլիլ իթմիլ իտի : ֆա-
գալթ, Բարիս մուհաֆազը մէնէրալ
լալիլիլ հագգըն պուլունմագտա տէ : ի-
նագալ հալ օլարագ, Պրանսա զալի-
թանը, մէքթէպիլ գիւտէթիլ ինիլթօր-
մա իլլէ կիթմէլիլ, սիլիլ, Եանի սի-
նալ էլպիսէ իլլէ կիթմիլիլ տիր : Պը-
րանսա ումուրը խալիլիլտէսին նագըրը
Մ. տը Բէմիլա, քէյֆիլիլ էօքրի-
լիլ կիթմէլիլ, խալիլիլ նէլարէ-
թի մէմուրաթըն կէօստէրիլ տիր :
Սէֆիլիլ միւմալիլ, Գօնթ տ'Արնիմ
իլլէ մաառագա, միւսաֆիլիլ, տէրէ-
նէյի նիհաեթէն թալիլիլ վէ զարա-
ֆէթ իլլէ գալլու իթմիլ օլունմագ-
տան, իմէրթօր իլլիլ, սէֆիլիլ
միւլարիլէյիլ, Բարիս էլալիլ միւ-
թէպէրանըն պիրուտէթիլիլ գալլար-
մագա պալ իթմէսինտէն տուր, քէն-
տիսինէ մախսուսէն պէտանը մէմու-
սինէթ իլլէթիլ տիր :

— Պրանսա թէլլիլիլ իտէրէսին
մէմուրաթընտան պիրի, կէլէն թըրի-
նի էվլէլտէ, պիր զալէթալար թարա-
ֆէնտան, միւլթէվէթա իմէրթօր նու-
րուտէն ճանիլիլ կէօստէրիլիլ օլուն
պիր թէլլիլիլ ֆիւմէլիլ նէլիլ իլլէթիլ
օլունմագտան, մէմուրիլիլ իլլէթիլ
զալլուսէն, կիլիլ սալլալալալ պորթու-
օլունմագտա մէքթէպիլ թէլլիլիլ նէլիլ
իլլէթիլ իլլին մուհաֆէնէն չէլլէ-
րէլ, իլլէ երիլ Պրանսա ճէլլիլ նագ-
տի վիլլէթիլ վէ տէրթ սէնէ տալիլ
մէմուրիլիլ տէն թարա իլլէ մահրում
իտիլլէթիլ գատար վիլլիլիլ տիր :

— Պրանսանն Բօմա սէֆիլիլ Մ. տը
Պուրկիլիլ մալլէթիլիլ պուլունմագտա Օրի-
նօք նամ Պրանսալար իմէրթըն թալիլիլ
լէրիլ իթթօր իմէրթէլ հալլէթլէլիլ :

Եէնի սէնէ միւսաֆէթի իլլէ, Բէմիլ
սուրէթտէ պիր վիլլիլիլ իթմէլ էֆ-
քեաթընտա պուլունմագտա, պուստան
սէֆիլիլ միւմալիլէյիլ իլլէ կէօսթէլ-
մէլիլ, վէ պուստան իլլէթիլիլ քէյֆի-
լէթ Պրանսա պիրիլիլիլ իսէ տէ,
պուստա տալիլ զուհուր իտէն ճէվալ,
Օրիլիլ, վագաա Բարա նէլլիլիլ
պուլունմագտա սէֆիլիլ մալլէթիլիլ իսէ տէ,
իթալա գըրալը զիրի թաաարու-
ֆունտա օլուն տէնիլտէ պուլունմագ-
տանտան, իթալա գըրալըն տալիլ
լալլէ կէլէն իլլիլիլ ինագաթընտա
գուսուր օլունմագտա տըր : մալլիլ-
տէն իլլարէթ օլունմագտա, Պրանսա սէ-
ֆիլիլ, մէմուրիլիլ իթմէլիլ իսթիլիլ իթ-
միլ վէ գալլու օլունմագտա օլունմագ-
տալլալ կէօրիլիլ տիր :

ԳՕՐՍԻԳԱՏԱ ՎՈՒԴՊԻ ՊՈՒԼԱՆ
ՅԻԼԱԿԷԹ

Ալաֆրանկա յուսիլար Է թարիլիլ ի-
լլէ Պալթիլառան չու վէնէ իլլէ Եալլալըն
տըր :

Տիւն ախլամ պիր տէնէլլու ֆէլա-
քէթ հալաթիլիլ չէլլիլիլ չուսու
պուլարագ, էլալիլիլ էսէֆէ տիւլար
իթմիլ տիր :

Պէն պու հալաթիլիլ ալալլալ կի-
պի, ալինտէ մէքթէլիլ ֆէլաքէթիլ
վուգու պուլունմագտա մահլէլ կիթ-
տիլ վէ իլլէ օրաա կէօլիլիլ կէօր-
տիլիլ տէնէլլու մէնագալիլ ալիլ
իլլէ զիլլէ պէտան իտէրիլ :

Պագալթ մէքթէլիլ մէնագալիլիլ նագլ
իթմէլիլ էվլէլ Գօրսիլ Բուսիալը-
նը վէ Բոմալարըն, հալա պու կիլինէ
գատար, մէքթէլիլ ճէլլիլիլ իլլէ թա-
րաֆալը քէյլիլիլ ճար իլլէ օլուն
պիր առէթլիլիլ պէտանէ միւսա-
րաթ իտէրիլ, չէօյլէ քի, պիր ֆա-
միլիլիլ պէօյիլիլ վէֆաթ իլլէտիլ-
կիլիլ, ճէնագլիլիլ քէնտի էն կիլլէլ
վէ էն Եէնի էլպիսէ իլլէ թէլլիլիլ գը-
տըրտան սօնրա, խալիլիլ էն պէօյիլ
տալիլիլ օրթալլալալ վագ օլունմագ-
տան պիր մաա իլլէթիլիլ Եալլալը-
լար, վէ ճէնագլիլ զալլալալալալ իլլէ
— 6 սաաթ էվլէլ ճիլար մահլէլիլիլ
քեաֆիլիլ գատարըն սիւհալար կի-
լէրէք վէ պալլալը ալլալ օլունմագ-
տա, ճէնագլիլիլ խալիլիլ կիլլէլիլ
միւլթէվէթա իթթաթընտ տիլիլիլ
օլունմագտա, վէ ճէնագլիլիլ վալիլիլ
վէ հէլիլիլիլ տալիլ առագաա տու-
րուլար, սօնրաա միւլթէվէթաթըն
էն Եալլալ ալլալալալ, վէ պալլալ-
հու տաթլարը կիլլիլիլ :

Մէքթէլիլ ճէլիլիլ թէմալ օլունմագ-
տան սօնրա, իլլէթիլ Եանի էօյիլիլ
իլլէթիլիլ իլլէ օլունմագտա Բարիս
առէթիլ ինագ օլունմագտա պալլալ, չէօյ-
լէ քի, կէրէք մէրքուլէ գատարըն,
վէ կէրէք միւլթէվէթաա ալլալալ օ-
լուն գատարըն իլլինտէ պուլունմագ-
տան չէօյլէթիլիլ չուսա գատարըն,
կէօլիլիլ տէօքթէլ, վէ սալլալը
տալլալ, վէ առագ Եալլալիլ տուրա-
րագ, վէ Եալլալիլ պէրէլիլիլ վէ էլլէ-
րինտէ պիրէր պէտալ մէնտիլ պուլուն-
տուրու հալտէ, պալլալարը միւլթէ-
վէթաթըն էօլիլիլ վէ ալլալագ հագ-
գընտա պիր թալլալ իլլէթիլիլ իթթէնիլ
իթմէլիլ :

Մէրքուլէ գատարըն կէրէք ալ-
լալալ ֆիլիլ իթմէլիլիլ, վէ թէլլէն-
նիլ իթթիլիլ իլլէթիլիլ էսէֆէն-
կիլ թէլլիլ, վէ քէնտի հալլալիլիլ
լիլ, վէ կէրէք պալլէն միւլթէվէթաթըն
պալլալ, վէ պալլէն օլունմագտա, վէ
պալլէն տալիլ առագալլալ Եալլալը
գալլալալալ, սալլալըն Եանիլալ :

լը, վէ Եալլալիլիլ գալլալալ տէ-
րէնէսինտէ թըրմալալալալ, միւ-
լթէվէթաթըն ճէնագլէ ալալալալ հա-
լըր պուլունմագտա իլլին կէլլէն աաալարը
առէթլիլ տէնէլլէ կիլիլիլալ իտէ-
րէք, մէրքուլալալ աաալալալ իլլինտէ
պուլունմագտա էն զիլալալ սաֆտէրուլա-
լը պիլէ ալլալալ, վէ պու սուրէթլէ
տէնէլլէլ վէ իլլէ մալթէլ պիր մէն-
գալլէ իլլալալ օլունմագտա :

Նիհաեթէլ Բարա կէլիլ, վէ մէր-
գուլալ կէլլէսին իլլէ սէլլէր պիլիլիլ
պիլիլիլ թէսիլիլ, գատարըն
քեաֆիլիլ, ալալալ պիր սէս չքար-
մագալլալ ճէնագլէ իլլէ պէրալլէր թի-
լիլիլ գատար կիլիլիլ, վէ օրաա
քիլիլիլ էսէլալ իլլէ ինագ օլուն-
տուրալ սօնրա, տէֆն իթմէլիլ կէօ-
թիլիլիլ : մէքթէլիլ ալիլ ու առէթլիլ
չօք տէֆա է-6 սաաթ գատար տէ-
վալ իտէր :

Իմտի, սալլալ կիլիլիլ Ալալթիլալ
նամ քէյլալ պիր մէլլալ խալիլալ
վէֆաթ իտէրէք, տիւն ալալալ սաաթ
ալալալալ տէօրթտէ մէրքուլալ
գատարըն կէլիլ միւլթէվէթալիլ մէր-
գուլալ իլլէթիլիլ ալալալ ֆիլիլ
իթթիլիլիլ, նալէնալ խալիլիլ
իլլէնէն գալլալալալ պիր կիլիլիլ
տիր իլլիլիլ : միւլթէվէթաթըն պու-
լունմագտա տալիլիլ տէնէլլէ
թուլթալալալ օլուն պէօյիլ տիրէլիլ
պիրտէն պիրէ պալլալալ տէնէլլու
պիր սէս իլլէ տէվիլիլիլ, վէ Եալլալ-
ալալ պուլունմագտա ճէլիլիլ գատար-
ըն ալալալ տիրէլիլ, վէ պիրիննի
գալլալ թալլալ օլ գատար ալլալալ
գալլալալ տալիլալալալ, օլ տալիլ իլլէ
գըլլալ, վէ պիլիլիլ ճէլիլիլ վէ խա-
լէ իլլինտէ պուլունմագտա էլալալալ
քեաֆիլիլ թալալալալ գատար տիւ-
լէլիլ :

Պէն մահլէլիլ մէքթէլիլ կիլիլիլ
տէ, հէք քէս իմագաա գալլալ իտի
մէնագալիլ իլլէթիլիլ ալլալ իտի :
գիրա թօլ վէ տիւմալ իլլինտէն վագթ
վա-
գթ իլլէ նալ չքարալլալալ, իլլէ
համ մէքթէլիլ նալիլիլ իլլէթիլիլ
չուլալ, վէ հէք քէս քէնտի բէ-
տէրինի Եալլալալալ, Եալլալալ
աալալ, Եալլալիլիլ, Եալլալալ
ալալալալ վէ Եալլալալալ պուլ-
մագտա ալլալալ, մէքթէլիլ նալիլ
պիրպիրիլիլ էլլինտէն գալլալալ
իտի իսէ տէ, ալլալալ չօլալ թալլալ-
մագտա պիր հալլէ կիլիլիլ օլունմագ-
տա :

Հէր թարաֆտա պիր գալլալալ վէ
պիրտէնէլիլ միւլալալ օլունմագտա
ալլալ, Եալլալալ օլունմագտա
ալլալ, Եալլալալ իլլէթիլիլ
վէ Պագալթ իլլալալ իթմէլիլ միւլ-
թէլիլ օլունմագտա պիր աաալ չքար-
ալլալալ, հէր քէս մէրքուլալ քէնտի
աաալալալ աաալալ զանն իտէրէլիլ
իլլէթիլիլ օլունմագտա մէլլալ
պալլալ կէլիլիլ ճահո ու իլլալալ
իտէր իտի :

Նիհաեթէլ, իլլէ սաաթ գատար չա-
լլալալալ սօնրա, սաալալալ ալա-
լալալալ սաալալ պէլիլիլ Եալլալալ
աաալալալ աաալալալ պուլունմագտա
աաալալալ իլլալալ չքարալլալալ, Եա-
լիլիլ քիլիլ էօլիլիլ վէ օն պէլ քիլիլ
տալիլ Եալլալալալ օլունմագտա կէօրիլ-
միլալ տիր :

ՈՒԼԻԳ ՎՈՒԴԷԹՈ

ԿԱՐԱՊԵՏ Յ. ՓԱՆՈՍՏԱՆ

Գալլալալալ իլլէթիլիլ իլլալալալ
ճ. 29 իլլիլ իլլալալալ